

ХУДШИНОСИИ МИЛЛӢ ВА ИСТИҚЛОЛИЯТ

То он даме, ки худшиносии таърихии миллат, ифтихор аз мансубияти миллӣ дар шуури ҳар як фард, яъне шурӯъ аз қоргару дехқони одӣ то раиси ҷумҳур пайдо нагардад, то он даме, ки манфиати миллӣ ба ҳар як шаҳрванд арзиши олий нагардад, то он даме, ки обрӯю эътибори ҳар як шаҳрванд аз хизмат ба Ватан ва миллат муайян нагардад, давлати сохибхитиёрро бо тамоми ҷузъиёташ ташкил кардан аз имкон берун мемонад.

Эмомалӣ РАҲМОН

Сабакҳои таърихӣ ва таҷрибаҳои давлатдорӣ кишварҳои пешрафтаи ҷаҳон нишон медиҳад, ки дар шароити ҷаҳонишавӣ ҳама гуна арзишҳо масъалаи худшиносии миллӣ ва инъикоси он дар васоити ахбори омма барои аз байн нарафтани расму оинҳо ва кӯшиши пойбарҷо нигоҳ доштани тамаддуни мавҷудаи давлату миллат дар доираи асолати меҳанпарастӣ мубрам, аввалиндараҷа ва бағоят муҳим ба ҳисоб меравад. Ин муҳимият чанд сабаб дорад.

Имрӯз тамоми мамлакатҳои қудратманди ҷаҳон кӯшиш карда истодаанд, ки маҳз тавассути ВАО расму оин ва тарзи дурусти зиндагии миллати хешро ба ҷаҳониён муарифӣ намоянду барои мондагор гаштани он тарғибу ташвиқи ҳадафмандонаро ба роҳ монанд. Дар шароити имрӯз, ки равандаи ҷаҳонишавӣ босуръат идома дорад, нақши худшиносӣ дар таҳкими ваҳдат, иттиҳод ва рушду нумӯи миллат хеле муҳим аст. Махсусан, дар радифи маъракаи муҳими сиёсӣ, ки имрӯз дар Тоҷикистон идома дорад, нақши худшиносии миллиро дар таъмини ваҳдати ҷомеа хеле муҳим ва зарур шуморида, онро яке аз омилҳои асосии баландшавии тафаккури маданӣ ва дониши сиёсӣ метавон ҳисобид.

Раванди ҷаҳонишавӣ бештар ба кишварҳои аз лиҳози иқтисодӣ заиф ва камқувват таъсир мекунад, зеро он хоси давлатҳои абарқудрат буда, арзишҳои сиёсӣ фарҳангӣ, иқтисодӣ иҷтимоӣ ин мамлакатҳоро пешкаши давлатҳои нисбатан камқувват месозаду онро ба ҷузъи ҷудонашавандаи фарҳангу сиёсати ин кишварҳо табдил медиҳад. Раванди ҷаҳонишавӣ аслан талоши таъсир расонидан ба фарҳанги миллиро дорад, зеро тамоми арзишҳои инсонӣ миллии кишварҳо тобеи бахши фарҳанганд. Сулҳу оромӣ ва суботи сиёсӣ, ки аз ҷумлаи муқаддастарин арзишҳои худшиносии миллист, барои миллати тоҷик бисёр азиз буда, дар шароити имрӯз сокинони кишвари мо ба қадри ин неъматӣ ҳаётбахш бештар мерасанд, зеро ҳалқи тоҷик бар асари даргириҳои сиёсии солҳои 90 – уми асри гузашта ва ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ ба зарбаи ҷонқоҳе гирифта шуд, ки даҳшати онро ягон фарди солимфикри ҷомеа ҳаргиз фаромӯш намекунад.

Дар шароити имрӯз таъсири даҳлати харобкоронаву тақдирсӯзе, ки беш аз ду даҳсола ба Тоҷикистон аз ҷониби кишварҳои хориҷӣ сурат гирифта истодааст, бештар эҳсос мегардад, зеро баъзе аз гумроҳҷавонони мо, ки рукнҳои ифротиро афзалтар аз арзишҳои худшиносии миллӣ медонистанд, дар муҳорибаҳои мусаллаҳонаи кишварҳои исломӣ ширкат намуда, ҷони худро аз даст доданд. Дар натиҷаи надонистани асолати миллӣ ва риоя накардани арзишҳои худшиносӣ дар ин кишварҳо садҳо ҳазор одамони бегуноҳ ба ҳалокат расида, миллионҳо нафар ба тарки манзили зисту ватани худ маҷбур шуданд. Дар робита ба оқибатҳои ин даргириҳои бемаънӣ Пешвои миллат ҷунун гуфтаанд: “Бо дарназардошти сабақҳои талхӣ солҳои 90 – ум шаҳрвандони кишварро мебояд, ки доим ҳушёр бошанд ва дар ғафлат намонанд. Зеро солҳои охир дар натиҷаи торафт густариш пайдо кардани фаъолияти гурӯҳи ҳаракатҳои экстремистиву террористӣ вазъи ҷаҳон ба дараҷае ҳассосу печида ва мураккабу пешгӯинашаванда гардидааст, ки ягон кишвар қафолати эмин мондану дар қанор будан аз ин раванди хатарнок надорад”.

Воқеан, ин гуфтаҳо исботи комили хешро ёфтанд. Бояд махсус таъкид кард, ки расидан ба чашни таърихии Истиқлолият барои миллати тоҷик кори осон набуд. Ҷанги бародаркуш, гуруснагӣ, бесарусомонӣ... Ҳамаи инҳо марҳилаҳое буданд, ки баъд аз соҳибистиклолӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз сар гузаронид. Маҳз соҳибистиклолии кишвар тавонист моро ба оламиён шиносонад. Рушди босуръати техника, густариши фарҳанги оламшумулу умумибашарӣ, эҳёи арзишҳои миллӣ ва амсоли ин падидаҳои нек ҳамагӣ меваи шаҳдбори дарахти Истиқлолиятанд, ки дар пайи худшиносӣ ба бор омадаанд.

Мирсаид САТТОРИЁН, донишҷӯи курси 4, ихтисоси рӯзноманигории байналхалқӣ